9. 7. 2015

ID: 98372

O přijatelnosti práva

eFocus

Stížnostmi na nesrozumitelnost a složitost práva bychom mohli, jak se někdy říká, „přehradit Vltavu“. „Právní řád je v permanentním pohybu, je nekvalitní, provází ho neustálé změny a vyložit smysl a účel právních norem je v těchto tekutých píscích skoro nemožné," varoval před nějakým časem předseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa. Oslyšené varování...

Právo sice už nikdy nebude – oproti často vyslovovanému přání politiků – jednoduché, protože sám život ve společnosti není jednoduchý a přehledný. Od Zákona o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh nebo Zákona o prekursorech drogy jistě nikdo neočekává všeobecnou srozumitelnost a snadné pochopení zákonodárcova úmyslu. Ovšem tam, kde se zákony dotýkají takříkajíc denního života občanů, bychom od právních norem přijatelnost ve smyslu snadno pochopitelného a rozeznatelného úmyslu zákonodárce snad požadovat měli. Toto očekávání však naplňováno často není.

V § 2272 NOZ v odst. 3 se stanoví: Pronajímatel má právo požadovat, aby v nájemcově bytě žil jen takový počet osob, který je přiměřený velikosti bytu a nebrání tomu, aby všechny mohly žít v obvyklých pohodlných a hygienicky vyhovujících podmínkách. Ale co to je „požadovat“ (výpovědní důvod to zjevně není), kdo stanoví jaký je „počet osob přiměřený velikosti bytu“, co to jsou „obvyklé pohodlné a hygienicky vyhovující“ podmínky? Stanoví- li pronajímatel (jak je tomu např. v ostravských bytech společnosti RPG), že v bytě o rozměrech 1+1 mohou bydlet např. maximálně čtyři lidé, co s dalším dítětem, které se zde narodí? To si ho již vzít do bytu rodiče nesmějí nebo pronajímatel může „požadovat“ jejich vystěhování?

Je zde smysl a účel této právní normy zcela zřejmý? Nebo se zde právo „vlamuje“ do sféry příliš subjektivního, volného chápání věcí, které je obtížné – ne-li vyloučené – upravit právní normou, na jejímž smyslu by mohla být oprávněně požadována obecnější shoda?

Vezměme jiné ustanovení a to § 2923 NOZ. Zde se stanoví: Kdo se vědomě ujme osoby nebezpečných vlastností tak, že jí bez její nutné potřeby poskytne útulek … nahradí společně a nerozdílně s ní škodu způsobenou … nebezpečnou povahou takové osoby. Co je to osoba s nebezpečnými vlastnostmi? Je to osoba s duševní poruchou (a je tedy legitimní požadavek na zavedení rejstříku osob duševně nemocných, jak je mnohými požadováno i odmítáno), je takovou osoba mající sklon k páchání, ne-li přímo trestné, ale přestupkové činnosti (a může tedy pronajímatel – obec např. požadovat od zájemce o byt výpis z rejstříků trestů nebo nahlížet do rejstříků přestupků – bude-li přijat) a může tedy z tohoto důvodu být odmítnuto bydlení? Je i zde úmysl zákonodárce zcela zřejmý?

A hovoříme-li o rozpoznatelnosti úmyslu zákonodárce, nelze se nezmínit o aktuálním případu litoměřické nájemnické „provokatérky“, resp. výkladu zákona (v tomto případě antidiskriminačního), který je v této souvislosti veřejnosti předkládán? Pronajímatel sice prý nesmí odmítnout Roma při žádosti o uzavření nájemní smlouvy, ale současně nemá žádnou povinnost takovou nájemní smlouvu s kýmkoliv uzavřít. Opravdu si zákonodárce přál řešit tuto „kvadraturu kruhu“ tak, jak je nám některými lidskoprávními autoritami doporučováno, totiž buď sehráním scénky o zájmu (přijmout žadatele, poptat se ho na předchozí bydlení a na rodinu) nebo mlčením – nechci tě, ale nesmím to

vyslovit? K přijatelnosti a akceptaci práva širokou veřejností, což je sine qua non právního státu, ovšem nevede ani jedno ani druhé….

JUDr. Stanislav Křeček,
zástupce veřejné ochránkyně práv

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

Available on the App Store

GET IT ON Google play

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství
- Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami
- ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků
- Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně
- LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?
- Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law
- LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu
- Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?
- Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou
- V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů
- LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic